

پولشوی در حقوق ایران

مولف

محمد رضا عباسی

www.ketab.ir

سرشناسه: عباسی. محمدرضا، ۱۳۴۲
عنوان و نام پدیدآور: پولشویی در حقوق ایران / محمدرضا عباسی
مشخصات ناشر: تهران: کاظمی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۰۵۲-۱-۴
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابخانه: ص. ۱۸۹-۱۹۴.
موضوع: پولشویی - ایران - جنبه های حقوقی
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ / آ ۲۸ / KMJ ۹۶۶
رده‌بندی دیویی: ۳۴۶/۱۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۴۷۱۶۱

نام کتاب: پولشویی در حقوق ایران

مؤلف: محمدرضا عباسی

ویراستار:

طراح جلد: مصطفی مهدی پور

صفحه‌آرایی: شیرین مرزایی

ناشر: کاظمی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول

قیمت: ۷۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۰۵۴-۱-۴

مرکز پخش: میدان انقلاب نیش منبری جاوید تالار بزرگ کتاب پلاک ۳۲

آرمان علم

تلفن: ۸۷ و ۶۶۴۰۶۲۸۵، فکس: ۶۶۴۸۱۴۸۸

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	مقدمه
۱۹	فصل اول: آشنایی با مفهوم پولشویی
۲۱	گفتار اول: سابقه پولشویی
۲۵	گفتار دوم: مفهوم پولشویی یا تطهیر پول
۲۶	مبحث اول: تعریف پولشویی از دیدگاه حقوقدانان
۲۹	مبحث دوم: تعریف پولشویی در قوانین
۳۱	مبحث سوم: اثر ندادن این الملی
۳۳	گفتار سوم: ویژگی های پولشویی
۳۴	مبحث اول: نیاز به جرم مینا
۳۴	بند اول: تعریف جرم مینا
۳۵	بند دوم: دسته بندی جرایم مینا
۳۷	مبحث دوم: فراموشی بودن
۳۹	مبحث سوم: تعداد مباشر
۳۹	مبحث چهارم: سازمان یافتگی
۴۰	بند اول: تعریف جرایم سازمان یافته
۴۳	بند دوم: ویژگی های جرایم سازمان یافته
۴۴	۱- کسب منفعت
۴۴	۲- تداوم گروه
۴۵	۳- وجود سلسله مراتب
۴۵	۴- تقسیم وظایف
۴۶	گفتار چهارم: روش های پولشویی

- ۴۷.....مبحث اول: انواع پولشویی براساس گستره جغرافیایی
- ۴۸.....مبحث دوم: تقسیم‌بندی براساس شیوه‌های ارتکاب پولشویی
- ۴۸.....بند اول: پولشویی به شیوه‌های سنتی
- ۵۳.....انتقال پول
- ۵۴.....تقسیم کشورها از لحاظ نظام ارزی
- ۵۶.....بورس اوراق بهادار
- ۵۷.....بند دوم: پولشویی الکترونیکی
- ۵۸.....گفتار پنجم: مراحل پولشویی
- ۵۹.....مرحله اول: استقرار
- ۶۰.....مرحله دوم: تبدیل
- ۶۰.....مرحله سوم: ادغام
- ۶۱.....گفتار ششم: موانع مقابله با پولشویی
- ۶۱.....مبحث اول: تفاوت جرم‌انگاری و مجازات
- ۶۲.....مبحث دوم: مشکلات مربوط به احرداد افراد
- ۶۳.....مبحث سوم: فساد مقامات دولتی
- ۶۴.....مبحث چهارم: گسترده پولشویی
- ۶۶.....مبحث پنجم: جهانی شدن
- ۶۷.....گفتار هفتم: آثار پولشویی
- ۶۷.....مبحث اول: آثار اقتصادی
- ۶۹.....بند اول: سیاست‌های اقتصادی دولت
- ۷۱.....بند دوم: تخریب بازارهای مالی
- ۷۱.....بند سوم: تخریب بخش خصوصی
- ۷۲.....بند چهارم: پولشویی در سیستم بانکی
- ۷۴.....مبحث دوم: آثار اجتماعی پولشویی

۷۵.....مبحث سوم: ضرورت مبارزه با پولشویی

فصل دوم: دلایل اهمیت توجه به پولشویی در جمهوری اسلامی ایران... ۷۷

- گفتار اول: مجاورت با بزرگترین کشورهای تولید کننده مواد مخدر ۸۰
- گفتار دوم: وسعت مرزهای آبی و خاکی با کشورهای بی که ارتکاب جرایم سازمان یافته در آنها شایع است ۸۳
- گفتار سوم: قرار گرفتن در مسیر ترانزیت کالاها به اروپا ۸۴
- گفتار چهارم: وضعیت زندگی در مناطق مرزی ۸۵
- گفتار پنجم: گسترش بخش غیررسمی اقتصاد ۸۵
- گفتار ششم: مراکز آزاد تجاری و گرایش به سرمایه گذاری خارجی ۸۷
- گفتار هفتم: عدم سازماندهی و ثبات و اقتدار سیاسی در کشورهای منطقه خاورمیانه ۸۸
- گفتار هشتم: مجاورت با کشورهای جام خیز ۹۱
- گفتار نهم: دیدگاه ضدشیعی در منطقه خاورمیانه ۹۳

فصل سوم: منابع پولشویی در قوانین ایران ۹۵

- گفتار اول: پولشویی در قانون اساسی ۹۶
- مبحث اول: ماهیت حقوقی یا کیفری اصل ۴۹ قانون اساسی ۹۷
- مبحث دوم: مفهوم ثروتهای ناشی از اعمال نامشروع ۱۰۲
- مبحث سوم: بازگرداندن مال به صاحب حق ۱۰۳
- مبحث چهارم: گسترده‌ی زمانی اصل ۴۹ قانون اساسی ۱۰۳
- مبحث پنجم: نقش اصل برائت در اصل ۴۹ قانون اساسی ۱۰۶
- گفتار دوم: نشانه‌های پولشویی در قانون نحوه اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی ۱۰۹
- گفتار سوم: پولشویی در سایر قوانین جزایی ۱۱۳
- گفتار چهارم: قانون مبارزه با پولشویی ۱۱۵

- ۱۱۷.....مبحث اول: تعریف پولشویی در قانون ایران
- ۱۱۷.....بند اول: پولشویی بر اساس کنوانسیون وین
- ۱۲۲.....بند دوم: تعریف پولشویی در لایحه مبارزه با پولشویی
- ۱۲۴.....الف: عنصر مادی پولشویی در لایحه مبارزه با پولشویی
- ۱۲۷.....ب: عنصر معنوی
- ۱۲۸.....بند سوم: تعریف پولشویی در قانون مبارزه با پولشویی
- ۱۳۵.....مبحث دوم: معاونت در جرم پولشویی
- ۱۴۰.....گفتار پنجم: مجازات پولشویی
- ۱۴۲.....گفتار ششم: مکانیزم مبارزه با پولشویی
- ۱۴۳.....مبحث اول: شورای عالی مبارزه با پولشویی
- ۱۴۴.....مبحث دوم: اهداف شورای عالی مبارزه با پولشویی
- ۱۴۵.....مبحث سوم: وظایف شورای عالی مبارزه با پولشویی
- بند اول: جمع‌آوری و کسب اخبار و اطلاعات مرتبط و تجزیه و تحلیل و طبقه‌بندی فنی و تخصصی آنها در مواردی که قرین‌های بر تخلف وجود دارد
- ۱۴۶.....
- ۱۴۷.....الف) اشخاص مشمول
- ۱۵۲.....ب) احراز مواردی که قرین‌های بر تخلف وجود دارد
- ۱۶۳.....ج) ارائه اطلاعات به شورای عالی مبارزه با پولشویی
- ۱۶۵.....د) محتوای اخبار و اطلاعات ارسالی
- ۱۶۶.....ه) نحوه اجرای وظایف شورا بر اساس بند ۱ ماده ۴
- بند دوم: تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های لازم در خصوص اجرای قانون به
- ۱۶۶.....هیأت وزیران
- بند سوم: هماهنگ کردن دستگاه‌های ذیربط و پیگیری اجرای کامل قانون
- ۱۷۱.....در کشور

بند چهارم: ارزیابی گزارش‌های دریافتی و ارسال به قوه قضائیه ۱۷۴

بند پنجم: تبادل تجارب و اطلاعات با سازمان‌های مشابه در سایر کشورها
 ۱۷۶ .....

فهرست منابع و مأخذ ۱۷۹

۱۷۹ ..... بررسی

۱۸۲ ..... انجمنی

۱۸۳ ..... سایت

www.ketab.ir

پیشرفت تکنولوژی و گسترش ارتباطات مزایای زیادی را برای جامعه بشری به ارمغان آورده است. امروز هرکس در هر نقطه از جهان به راحتی می تواند با افرادی در نقاط دور دست ارتباط برقرار نماید. گسترش ارتباطات بین المللی باعث شده که مرزهای بین المللی دیگر به اندازه سابق از قدرت محدودکنندگی برخوردار نباشند افزایش ارتباطات و پیچیدگی زندگی: نیازمندی افراد این جامعه جهانی را به یکدیگر افزایش داده است که در برخی از حوزه ها این افراد به صورت یک ساختار بزرگ به هم پیوسته: ظهور یافته اند. گویی دیگر مرزهایی که زمانی افراد را در خود محصور می نمود فاقد کارایی گردیده و یک جامعه جهانی که هرکس به نوعی با دیگران مرتبط و از آنها تأثیر پذیر است در حال شکل گیری است. امروز این دید که یک کشور به اب قدرتی تبدیل گردد که به طور یک جانبه بر سر نوشت دیگران تأثیر گذار باشد به یک تخیل تبدیل گردیده و به نوعی هر حادثه ای در یک نقطه از جهان مانند زخمی بر یک بدن که سایر اعضا را نیز از فعالیت مناسب باز می دارد مانند تازیه ای کل این دهکده جهانی را به درد می آورد.

این بیوند رو به تقویت میان اعضای جامعه جهانی هر چند فواید بسیاری را به همراه داشته؛ اما به همراه خود معضلات دنیای جدید را نیز بیشتر، پیچیده‌تر و سخت‌تر نموده است. اگر شاهد این واقعیت هستیم که تکنولوژی‌های پیشرفته و علوم پزشکی مرزها را در نوردیده و پیام رفاه اجتماعی را با خود به جای جای این کره خاکی می‌برند، گسترش فساد و جرایم سازمان‌یافته نیز سایه خود را بر سر این دهکده می‌گستراند. دوی نیروی خروشان پایه پای هم از هر نقطه از جهان به سوی سایر نقاط حرکت می‌کنند و آثار خود را به دیگر نقاط این بدن تازه شکل گرفته تعمیم می‌دهند. به همراه گسترش اقتصاد جهانی و وابستگی هر چه بیشتر کشورها به یکدیگر تأثیرپذیری آنها از فسادهای یکدیگر نیز افزایش می‌یابد. همانطور که جامعه پزشکان بدون مرز و صلیب سرخ جهانی و پلیس بین‌المللی شکل می‌گیرند شبکه‌های قاچاق مواد مخدر، قاچاق انسان و کالا و فروش اعضای بدن نیز پدیدار می‌گردند و روز به روز دامنه فعالیت خود را گسترش می‌دهند.

با گسترش چنین شبکه‌هایی حاکمیت‌های بومی همانند قبایل و زمین‌داران که زیر سیطره حکومت مرکزی به ابزار قدرت می‌پرداختند امروزه به شکل شبکه‌های مافیایی اقتصاد زیرزمینی را خلق می‌نمایند که سایه سنگین خود را بر امنیت بشر و اقتصاد جهانی تحمیل می‌کند.

نگاهی اجمالی به حوادث جهانی بیانگر این واقعیت است که شبکه‌های بزرگ تبهکاری به عنوان غده‌های سرطانی این بدن جای خود را تثبیت کرده و هر روز در اعضای جدیدی ریشه می‌دوانند. تبدیل تروریسم ملی به تروریسم بین‌المللی و سپس فراملی؛ دزدی‌ها و راهزنی‌های ساده سده‌های گذشته به شبکه دزدان دریایی، قاچاقچیان کالاهای قانونی و غیرقانونی (اعم از قاچاق مواد مخدر، مشروبات الکلی و قاچاق انسان و بردگی زنان و کودکان) پدیده‌ای است که محصول دنیای معاصر است. با افزایش چنین جرایم سازمان‌یافته‌ای اقدامات بین‌المللی نیز جهت مقابله با آنها شکل می‌گیرد. هر از چندگاهی یک مجمع بین‌المللی شکل می‌گیرد و راهکار جدیدی را ارائه می‌دهد.

گاهی یک کنوانسیون بین‌المللی ایجاد می‌شود و گاهی یک نهاد بین‌المللی تأسیس می‌شود. کشورها به تصویب معاهدات دو جانبه با چند جانبه و اسناد همکاری برای کشف مبارزه با چنین شبکه‌هایی می‌پردازند و خلاءهای قانونی خود را با اتخاذ قوانینی حتی- المقذور متحدالشکل پر می‌کنند. با این وجود هرچه قوانین و اراده‌های جمعی برای مبارزه با این جرایم سازمان‌یافته بهبود می‌یابد، تبهکاران نیز به راه‌های جدیدتری برای حفظ خود از گزند دولت‌ها دست می‌زنند و هر بار به دور خود پیلۀ جدیدی برای مخفی ماندن از چشم ناظرین می‌تنند. در این میان هر دو نیروی خیر و شر به این نکته پی بردند که پاشنه آشیل موفقیت‌شان بستگی به پیدا نمودن بزرگترین ردپای این فعالیت‌های نامشروع یعنی عواید ناشی از این جرایم می‌باشد. سازمان‌های مبارز متوجه شده‌اند. چیزی که کمتر از خورد تبهکاران و کالاهایشان قابل مخفی نمودن است درآمدی است که از این طریق به دست می‌آید. اگر نتوان از روی ظاهر افراد پی برد که آنها تبهکارند و یا به سختی بتوان محموله‌آنان را کشف نمود، ظهور یک حجم پول در حساب برخی از افراد که نتوان توجیه قانع‌کننده‌ای برای افزایش دارایی آنان یافت؛ می‌تواند به این معنی باشد که یک فعالیت مخفیانه؛ مثلاً کسب آنان می‌باشد. بنابراین اگر نسبت به ظهور ناگهانی چنین عوایدی کمی تمرکز شود نه تنها می‌توان تبهکاران را شناسایی و پیدا کرد؛ بلکه با ممارست می‌توان محموله‌هایشان را نیز کشف و شبکه‌هایشان را متلاشی نمود. فردی که بدون هیچگونه توجیهی صاحب درآمد قابل توجهی می‌شود و بررسی راه کسب این درآمد نیز به هیچ وجه ما را به یک منشاء قانونی و شفاف نمی‌رساند بیانگر این است که ما با یک تبهکار برخورد کرده‌ایم و ضروری است که علاوه بر ضبط و مصادره دارایی‌هایش؛ خودوی نیز تحت نظارت قرار گیرد تا جرم منشاء این عواید نیز بالاخره کشف شود. بعلاوه توجه به این عواید این فایده را نیز به همراه دارد که چشمه آبی که بستر این جرایم را آبیاری می‌کند را نیز می‌خشکاند و شبکه تبهکاری را به‌طور غیرمستقیم فلج می‌کند. کشف این پاشنه آشیل تنها ابتکار دولت‌ها نبوده است بلکه تبهکاران نیز به این نقطه ضعف بزرگ خود پی برده

و سعی می‌نمایند تا برای این پول‌های بادآورده توجیهی پیدا کنند تا خود را از زیر ذره‌بین چشم‌های مراقب دور نگاه دارند. هرچه تمرکز برای یافتن یک منشاء غیرقابل توجیه برای این عواید افزایش می‌یابد اقدامات این تبهکاران برای یافتن یک توجیه قابل قبول نیز افزایش می‌یابد و بدین ترتیب هر روز منشاء غیرقانونی این اموال مخفی و مخفی‌تر می‌گردد. تبهکاران هر بار یک لایه قانونی بر روی لایه دیگر ایجاد می‌کنند تا منشاء غیرقانونی این اموال با گذشت زمان، دورتر و رسیدن به یک سرخ که در نهایت توجیهی برای ظهور این اموال در دنیای زندگی، عادی و قانونمند جامعه شده و هر لحظه دشوار و دشوارتر گردد.

بدین ترتیب یک سلسله فعالیت‌هایی در کنار جرایم سازمان‌یافته شکل می‌گیرد که هدفش مخفی نمودن منشاء غیرقانونی این عواید و قانونی جلوه دادن عواید آن می‌باشد. این فعالیت‌ها فرایندی را ایجاد می‌نماید که پیگیری مواردی که به‌نظر می‌رسد احتمالاً منشاء عواید آن مشکوک است، دولت‌ها را دچار یک سردرگمی می‌نماید که هرچه بیشتر پیگیری نمایند کمتر به منشاء اصلی اموال برسند و بدین ترتیب پولشویی ظهور می‌یابد. افرادی که کار پولشویی را انجام می‌دهند و بخشی از سیستم قضایی دولت‌ها؛ وظیفه مبارزه با پولشویی را برعهده می‌گیرند تا بدین ترتیب جرمی به‌نام پولشویی یا تطهیر عواید نامشروع به جرایم سازمان‌یافته اضافه گردد. درحالی‌که دولت‌ها سعی می‌کنند تمهیداتی را در نظر بگیرند که راه پولشویی را برای پولشویان ببندد. پولشویان نیز به دنبال مناطق و مراکزی می‌گردند که بستر مناسبی برای حصول نتایجشان باشد. کم‌رنگ شدن مرزهای اقتصادی جهان معاصر، این فرصت را به پولشویان می‌دهد که به‌دنبال کشورهای بگره‌های بگردند که چنین بستر مناسبی را اعلا باشند از جمله این موارد کشورهای با اقتصاد نابسامان و کشورهای که فاقد تمهیدات قانونی ضد پولشویی بوده یا تمهیدات نامناسب و ناقصی دارند. مورد توجه این دسته از افراد می‌باشند. بدین ترتیب عواید ناشی از جرایم منشاء روانه بازارهای این کشورها شده و طی یک فرایند پیچیده به‌صورتی که ظاهراً دارای منشاء قانونی می‌باشد از یک نقطه از

جهان سربرمی آورد. منویات و اهداف پولشویان از وارد نمودن وجوه غیر قانونی؛ به چرخه اقتصادی با اهداف اصولی که کشورها دنبال می‌کنند باعث تعارض و نابسامانی در بازارهای مالی این کشورها می‌گردد. فعالیت‌های اقتصادی که از طرف این دسته انجام می‌گیرد، با توجه به اینکه غالباً از هیچ گونه توجیه اقتصادی برخوردار نیست اثرات سوء اقتصادی و اجتماعی گسترده‌ای را به همراه خواهند داشت.

علاوه بر کشورهای که به واسطه انجام فعالیت‌های پولشویی دچار مشکلات فراوان می‌گردند، اثرات سوء این پدیده به‌طور غیر مستقیم اقتصاد جهانی را نیز تحت تأثیر خود قرار می‌دهد و اتخاذ اقدامات مناسب در سطح بین‌المللی را جهت مبارزه با آن ضروری می‌نماید. موفقیت در مهار این بحران تنها در سایه یک عزم جهانی میسر خواهد بود تا مکانیزم‌های بین‌المللی اعم از اسناد و سازمان‌های بین‌المللی را ایجاد نماید. هدف از ایجاد چنین مکانیزم‌هایی از میان بردن بسترهای مناسب برای پولشویی می‌باشد لذا از دولت‌ها خواسته می‌شود اقدامات مؤثری شامل قانون‌گذاری و ایجاد سازمانها یا واحدهای مبارزه با پولشویی را به عمل آورند. ایران به‌عنوان کشوری که در یک موقعیت جغرافیایی ویژه قرار دارد مکان مناسبی برای پولشویان قلمداد گردیده و لذا مورد توجه جامعه جهانی قرار گرفته‌است. قرار گرفتن این کشور در مرکز ترانزیت کالا (اعم از کالاهای قانونی و غیرقانونی) میان شرق و غرب مجاورت با کشورهای که جرایم سازمان‌یافته منشأ در آنها ارتکاب می‌یابد (تولید و قاچاق مواد مخدر) و یا عواید ناشی از پولشویی در آنها به مصرف می‌رسد فعالیت‌های تروریستی و ایجاد نا آرامی‌های متعدد در منطقه و عواملی از این دست، ایران را به کشوری مستعد برای پولشویی تبدیل نموده‌است. متأسفانه علیرغم حساسیت موضوع اقدامات قانونی مؤثری تا همین اواخر از سوی جمهوری اسلامی ایران انجام نگرفته بود، که این امر باعث ورود زیان‌های فراوانی به کشور گردیده و انتقادات بسیاری از سوی جامعه بین‌المللی را به همراه داشته‌است.

با این وجود در سال‌های اخیر این کشور شاهد یک تحول اساسی در سیستم قانونی خود بوده و با اتخاذ قانون مبارزه با پولشویی گام مؤثری را برای مبارزه با این پدیده برداشته‌است. تغییر و تحولات گسترده در لایحه مبارزه با پولشویی که از سوی وزارت امور اقتصادی و دارایی به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، نهایتاً منجر به تصویب قانونی گردید که مکانیزم نسبتاً پیشرفته‌ای را برای مبارزه با پولشویی ایجاد نموده‌است. هر چند این قانون نقاط ضعف زیادی دارد ولی نمی‌توان از اثرات شگرف آن چشم‌پوشی نمود. ایجاد شورای عالی مبارزه با پولشویی براساس این قانون با مجموعه فعالیت‌های جامعه‌ای که برای این نهاد در نظر گرفته شده است از جمله نقاط مثبتی قلمداد می‌گردد که ایران را از یک کشور فاقد سازوکار مؤثر در این زمینه به یک کشور فعال در مبارزه با پولشویی تبدیل خواهد نمود.

در این کتاب سعی شده است ضمن آشنایی با ابعاد گوناگون پدیده پولشویی و اثرات آن در جوامع ارتباط تنگاتنگ آن با ایران پرداخته شود. لذا در فصل نخست به کلیاتی در رابطه با این پدیده، تعاریف و خصوصیات و عواقب آن اشاره شده‌است. در فصل دوم دلایلی که باعث می‌شود جمهوری اسلامی ایران به شدت در معرض آن قرار گرفته و اتخاذ اقدامات قانونی برای مبارزه با آن از اهمیت به‌سزایی برخوردار گردد؛ ذکر شده و نهایتاً در فصل پایانی اقدامات قانونی در این کشور بیان و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌است. اصل ۴۹ قانون اساسی، نحوه و چگونگی اجرای آن و قانون مبارزه با پولشویی بر اساس تغییراتی که نسبت به لایحه مبارزه با پولشویی در آن صورت گرفته، مرکز توجه منابع قانونی مبارزه با پولشویی در ایران را به خود اختصاص داده، نقاط قوت و ضعف آنها موضوع فصل پایانی این کتاب می‌باشد. هر چند در این نوشتار سعی شده‌است تا حد ممکن تمامی نکاتی که در رابطه با سیستم قانونی ایران و به‌خصوص قانون مبارزه با پولشویی وجود دارد؛ بیان گردد تا خواننده؛ شاهد اثری مفید برای ارزیابی قوانین کشورمان در این خصوص باشد عدم بضاعت علمی نگارنده و دست‌یابی به کلیه اسناد و مدارک مربوطه؛ به علت حساسیت موضوع؛

باعث گردیده که نتوان گفت ماحصل کار یک کتاب عاری از عیب و نقص در این زمینه قلمداد گردد لذا از خواننده محترم تقاضا می‌گردد که نواقص این کتاب را به دیده اغماض نگریسته و نویسنده را نسبت به رفع چنین مواردی یاری نماید. ذکر این نکته ضروری است که با توجه به اینکه جرم پولشویی یک جرم فراملی بوده و کشورهای دیگری را علاوه بر کشور محل پولشویی تحت تأثیر قرار می‌دهد و با توجه به اینکه اقدامات بین‌المللی گسترده‌ای در این خصوص انجام گرفته‌است عدم توجه به این اقدامات باعث می‌شود مطالب حاضر از غنای کافی برخوردار نبوده و جای خالی این اقدامات به وضوح حس گردد. لذا این موضوع نگارنده را بر آن داشته‌است که به دنبال اتمام این کتاب به نوشتن مجوعه‌ای دیگر در خصوص مبارزه با پولشویی در نهادهای بین‌المللی جهانی و منطقه‌ای به عنوان مکملی بر این نوشتار پردازد.

در پایان از کلیه دوستان و عزیزانی که در تدوین این نوشتار ما را یاری نمودند از جمله جناب آقای محمدحسن حدادی و آقای حامد عباسی و آقای علیرضا ربیعی که کار بازخوانی و ویرایش این کتاب را بر عهده گرفتند، مراتب تشکر و قدردانی خود را ابراز می‌دارد.

محمد رضا عباسی

تابستان ۱۳۹۰

WWW.KETAB.IR